

1. ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΕΙΝΕ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΟΝΕΣΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΒΙΒΛΙΟΔΡΟΜΙΟ

Ημ. Έκδοσης: . . .08/08/2015 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/08/2015

Σελίδα: 1

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 8-9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015

ΤΑ ΝΕΑ

Βιβλιοδρόμιο

«Το έργον είνε σπουδαίον, και το επόνεσα»

Μια σημαντική «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης» με παπαδιαμαντικό λεξιλόγιο γίνεται για πρώτη φορά προσβάσιμη στο κοινό ύστερα από περιπέτειες ενός αιώνα

«Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη στην Καστέλλα». Στον πίνακα του Θεόδωρου Π. Βρυζάκη ακριβώς πίσω από τον μεγάλο οπλοαρχηγό απεικονίζεται ο μετέπειτα συγγραφέας της «Ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασης» Τόμας Γκόρντον ή Θωμάς Γόρδωνος (επί το ελληνικότερον)

Φίλιππε Ιωάννη,
(...) Το έργον είνε σπουδαίον, και το επόνεσα. Εχω μεταφράσει τα 2/5. Συν Θεώ, τον Ιανουάριον τελειώ-
μει. Κατόπιν, όταν μωρήση καλοκαίρι, μπορεί κ' εγώ ν' αξιωθώ να πατήσω εις τα εδάφη της «Παναρμονικώ-
τατης Αθήνας». Κατόρθωσε να στείλεις ολίγα λεπτά εν τω μεταξύ. - Τώρα, να μου στείλεις ταχυδρομικώς μουσόν οκά τοιγαρέτω ψιλά Αγρινίου, του Βάρκα (...)
Νβρ. 24 1903
Σκιάθω
Ο σός
Αλ. Παπαδιαμάντης

Ο Ιωάννης (αλλού Γιαννάκης) δεν είναι άλλος από τον εκδότη Γιάννη Βλαχογιάννη που απαντά: *Ελαβα το γράμμα σου, αδερφέ Αλέξανδρε, αλλά δε μου λες αν έλαβες δρχ. 25 που σου στείλα. Τι Δευτέρα θα σου στείλω τον καπνό δρχ. 13 (χωρίς το κομμάτι και τα ταχυδρομικά). Είμαι σε προμερότατες φτώχειες και μη ρωπάς πώς περνά. Έixa δίκες για 500 δραχμές. Έixa ληξιπρόθεσμο γραμμάτιο για 120 δρχ. Αρχισα να εξοφλώ και δεν προφτάνω. Είμαι χωρίς ρούχα! Τι θα γίνει! Η μόνη σωτηρία μας είναι να τελειώσης την ιστορία και να την δώσω στο δήμαρχο Πειραιώς (που είναι στεντότατος φίλος του φίλου μου κ. Μερκούρη). Εμπρός! Σε 10-15 μέρες θα σου στείλω και άλλα χρήματα. Σε παρακαλώ ν' αφήσης λιγάκι την καλοκαιρινή τεμπελιά. Όταν επιτέλους έχης μεγάλη ανάγκη από χρήματα, γράφε μου.*

Σε φίλω
Βλαχογιάννης

Η αλληλογραφία αυτή αποτελεί μικρό κομμάτι μιας μεγάλης εκδοτικής περιπέτειας που κράτησε πάνω από έναν αιώνα! Η «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης» του Τόμας Γκόρντον, επί το ελληνικότερον Θωμά Γόρδωνος, μεταφράστηκε από τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη – επειγόντως! – στις απαρχές του 20ού αιώνα. Και εκδόθηκε μόλις πριν από λίγες μέρες από το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Πρόκειται για βασική πηγή για την Ελληνική Επανάσταση μαζί με άλλες «Ιστορίες», όπως του Σπυριδώνος Τρικούπη, του Πουκεβίλ και, βέβαια, του Φίνλεϊ, ενός άλλου Βρετανού που επίσης μετέφρασε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης και εκδόθηκε πριν από μερικά χρόνια από το Ίδρυμα της Βουλής. Η Αγγαία Κάσδαγλη, καθηγήτρια Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, που έχει ταξινομήσει και καταλογογραφήσει το αρχείο του Γκόρντον στην πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη του Αρμεντίν, μιλάει στον πρόλογο της έκδοσης για «ένα από τα πρωιμότερα έργα που γράφτηκαν για την Ελληνική Επανάσταση, που από την αρχή θεωρήθηκε και ένα από τα σοβαρότερα και εγκυρότερα». Ο σκωτσέζος φιλέλληνας Γκόρντον, κληρονόμος μιας μεγάλης περιουσίας με εκτάσεις στη Σκωτία και ζαχαροφυτείες στην Τζαμάικα, υπηρέ-

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΙΜΠΛΗΣ

τησε και στον ελληνικό Στρατό, είδε από κοντά τους ελληνικούς εμφυλίους και την Ελλάδα του Ιμπραήμ, ενώ έφερε στην Ελλάδα το τελευταίο κομμάτι του δεύτερου αγγλικού δανείου, έχοντας την εντολή να διατηρήσει τον απόλυτο έλεγχο στη διαχείρισή του. Όσο για την τρίτη «Ιστορία» του (που έχει κυκλοφορήσει σε μία - δύο εκδοχές ακόμη στα ελληνικά) γράφτηκε «με μετριότητα» και διάθεση για «ακριβή απεικόνιση της πραγματικότητας».

Στον πρόλογο της έκδοσης, ο πρώτος επιμελητής της Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος (ακολούθησαν με δεύτερη επιμέλεια οι Λαμπρινή Τριανταφυλλοπούλου και Αγγελος Μαντάς) εξιστορεί την περιπέτεια του χειρογράφου που ίσως και να σώθηκε ακριβώς επειδή δεν εκδόθηκε.

Ο Βλαχογιάννης δεν κατάφερε να το εκδώσει, στα δίτομα «Απομνημονεύματα» του Μακρυγιάννη ωστόσο που εξέδωσε δεν σώζονται τα χειρόγραφα. Επειτα από πολλές περιπέτειες – μετά τον θάνατο του Βλαχογιάννη τα χειρόγραφα πέρασαν στα

χέρια του Αγγελου Παπακώστα χωρίς πάλι να γίνει κατορθωτή η έκδοσή τους – κατατέθηκαν εντέλει στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (το 1981) για να αναλβεί κατόπιν την έκδοσή τους το ΜΙΕΤ.

Όπως έλεγε ο τότε πρόεδρος του Εμμ. Χ. Κάσδαγλης, η παπαδιαμαντική γλώσσα της μετάφρασης «είναι εντελέστερη από εκείνη της πεζογραφίας του». Πράγματι, εκτός από την ίδια την ιστορία της Επανάστασης, διαβάζει κανείς και λέξεις όπως «ορμαθιασμένοι», «χολοσκασμούς», «νυκτοσκοποί», «πλησιόχωρα», «φαιμλικός» και πολλές άλλες που εμπλουτίζουν μια απλή καθαρεύουσα με χαρακτηριστικά μιας γλώσσας όμορφης, ρέουσας, παπαδιαμεντικής.

Thomas Gordon
**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
(ΤΡΙΤΟΜΟ)**

Μτφ. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης
Εκδ. ΜΙΕΤ.
σελ. 1.617
Τιμή: 50 ευρώ